

Poblats del Pla d'Urgell, uns 10 k. a l'O. (o ONO.) de Tàrrega, agre. al mun. de Bellpuig, a mig camí de Bellpuig a Barbens; nom que serveix també com de terminatiu de CASTELLNOU DE SEANA, que forma un altre mun., uns 4 k. més a l'O.

MENCIONS ANT. 1166: «ipso reger que escurrit de Anglerola usque in termino de Sesana» (MiretS., *Templ.*, 103); 1180: «in Pulcro Podio ['Bellpuig'] et in Monte pessulano et in Sesana et in Castello novo et Oxafava et in Villa Nova et in Sto. Martino» (MiretS., *Templ.*, p. 155); S. XII, Par. de Sesana en la llista II de parr. vigatanes p. p. Pladevall, n.º 185; 1331: «S. Michelis de Cesana»; 1332: «eccl. de Cessana»; 1339: Cesana (Junyent, *Mi. Griera I*, 375, 383, 388); 1332: Seana va passar de la vegueria de Tàrrega a la de Montblanc, i el 1339 tornà a la de Tàrrega (BABL IX, 119); 1359: «loch de Soana», amb *o* err., rectific. en *Castellnou de Ceana* (CoDoACA XII, 47).

ETIM. És clar que deu ser un nom de villa romà, derivat en -ANA, tal com *Oliana*, *Provençana*, *Ronçana*, *Miana* etc.; perquè no hem d'imaginar un derivat del mot pre-romà CEIA > *sitja* 'avenc' o 'graner', car no s'explicaria bé la terminació -ana, i les mencions més antigues tenen S- i no pas Ce-. Però quant a l'epònim no ens donen indicacions aplicables Aebischer (*Top.*) ni Skok.

No serà SEIUS (Schulze, 93), encara que d'aquest vingui el llgd. *Sijā* (Aude, fr. *Sigean*), perquè predominen en les mencions ant. les variants amb -s- medial: 6 mencions, des de 1166 a 1339 (sense la -s-, menys, i més recents); els únics que han deixat successió en el Sud de França, *Cicius* o *Cissius* (Skok, § 460) no serveixen fonèticament; encara menys *Sassius*. Es podria suposar un *CAESIUS (cf. *Caesellius*, *Caesoni* etc., Schulze). Però és poc probable a causa de la S- (i no C-) de les mencions més antigues. Únic satisfactori: SETIUS (Schulze, 231, 424), cap d'una família: *Setia* (Schu., 560), *Setinius*, *Setonius*, *Setulius* que al mateix temps és el que explica millor l'alternança -s-/zero amb què van apareixent alternativament les citades mencions medievals.

Saent, important pda. del terme d'Agost, a l'extrem Sud del P. Val., sembla oferir-se com forma masculina germana de *Seana*, si bé amb la imela -ANU > -ent, infligida per l'àrab: Lloma de *saént*, a l'ONO. del nostre observatori (la *Llomet del Mosquit* '02 × '24, xxxvi, 45.17, 46.1, 46.20, 51.10; és uns 4 k. SO. del poble, ja més a prop de la r. de Montfort. Però el hiatus *aé* de la forma actual sembla lligar millor amb la -j- de SEJUS i de *Sigean* que amb el -TI- de l'ètimon SETIUS que hem acceptat supra. Tanmateix pots ser també podríem suposar que des de SETIUS passés a *Sazent el mossàrab local, i que els repobladors catalans del S. XIV li llevessin la -z- guiant-se pels duplicats *plasant/plaent*, i anàlegs, usuals en la llengua d'aquell temps.

Sebà (a Barxeta), *Sebata*, V. *Sivà*, *Beni-*

Zona de conreus en el terme de Reguard (Pallars Jussà), remuntant el Flamicell.

PRON. POP.: *sebilórta*, oït per Coromines.

PARÒNIMS. *Sebetorre*. Nom d'uns planellets per damunt de Torre, el barri bessó de Llessui (Alt Pallars). Pron.: *sebetóre* (Terrado, 1989). *Dredera de les Sebetorres* (oït per Coromines *sebetóres*).

ETIM. En el cas de *Sebetorre*, tenim clar que es tracta de *Sobre-Torre*, amb pèrdua de la primera vibrat i dissimilacions: una eliminà la primera r i l'altra canvià la primera o. Anàlogament *Sebilórta* pot ser *Sobre l'Horta* amb les mateixes dissimilacions; perquè es troba per sobre del riu, on és normal que hi hagi horts.

No creiem que tingui res a veure amb el cast. *bilorta* ni amb el cat. *vilorda* 'brutícia', 'brossa', mot privatiu de les comarques gironeses. X. T.

Sebiu, V. *Xebiu*

SEBIUDE, o SIBIUDE, o SEBIULA

Cognom rossellonès, ja antic, que sembla partir d'un nom de lloc.

1634: «Laurent *Sabiuda*, tanneur de Thuir» (Desplanque, *Archives de Thuir*, p. 20); la forma que trobo viva és *Sibiudā*, com ho sento pronunciar a sengles informants d'Élna, d'Estagell i de La Cabanassa, i a 4 de Bula i Terranera (xxv, 68.4, 154.12; xxiii, 122.16, i xxviii, 7.3) (quasi tots em digueren que ho escrivien *Sivieude*).

El més il·lustre i més antic és el filòsof escolàstic famós, del S. xv, el nom del qual ha estat escrit amb variants (la més autoritzada és *Sibiude*, i crec única correcta) sobre el qual dóna notícies Mossèn Salvador Bové en BABL IV, 521. D'altres l'han escrit *Sebunde*. I Montaigne en féu, afrancesant-ho, *Sebond*; car com és sabut el gran assagista en fou deixeble entusiasta, i dedicà tot un llibre dels seus *Essais*, a parafrasejar-ne i desenrotllar-ne la doctrina; ell ja només coneixia, doncs, el nom per fonts escrites; però hem de creure que tot ve d'una falta de lectura *Sebunde* per *Sebiude*, per la forma semblant de les lletres. En tot cas, ja veiem que *Sibiude/Sabiudā* és la forma que tenim comprovada, en els 4 extrems de la Cat. Nord; i no sembla ser més que rossellonès (res en *AlcM*), si bé el DAG dóna *Sibiude* i *Sibiula* com «llinatge a Girona».

És probable que aquest provingui d'un NL: perquè és el que suggereix la forma del nom i perquè és el que passa amb la majoria dels cognoms. El tinc comprovat, en efecte, com NL amb la lleu variant -iude en lloc de -iude: *Font Sibiula*. Però no és que sigui pròpiament una font, sinó tot una vall, on raja una deu que és la que li dóna nom. Una valleta, no sense importància, que baixa de les muntanyes de Madres i desemboca a la drete de la ribera d'Évol, força més amunt del po-